№ 99. Sobota 1. Maja 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserecya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Składki na Moguncyę.)

Lwów, 30. kwietnia. Na korzyść mieszkańców Moguncyi dotkniętych explozyą z dnia 18. listopada 1857 roku wpłynęły następujące kwoty:

U c. k. władzy obwodowej w Zaleszczykach	33 złr.	$43\frac{1}{4}$ kr.
" " " " Samborze . .	3 "	15 "
" " " " Brzeżanach .	17 "	41 "
" urzędu powiatowego w Zaleszczykach	82 "	53 "
" " " " Uścieczku . .	19 "	18 "
" " " " Jazłowcu . .	9 "	30 "
" " " " Budzanowie .	44 "	— "
" " " " Czortkowie .	13 "	20 "
" " " " Kopeczyńcach	77 "	41 "
" " " " Husiatynie . .	9 "	50 "
" " " " Borszczowie .	72 "	18 "
" " " " Mielnicy . .	37 "	$26\frac{3}{4}$ "
" " " " Brzozowie .	37 "	10 "
" " " " Birczy . . .	3 "	36 "
" " " " Wiśniowczyku	2 "	20 "
" " " " Trembowli .	39 "	— "
" " " " Zbarażu . .	16 "	10 "
" " " " Kamionce . .	29 "	1 "
U miejskiej gminy w Kutach	5 "	42 "
Składka w Hawryłówce	3 "	20 "

(Mianowanie. — Wyższe gimnazyum w Rzeszowie. — Plantacye w około Pragi. — Wiadomości bieżące.)

Wiédeń, 28. kwietnia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższą uchwałą z dnia 11. kwietnia b. r. mianować najłaskawiej dotychczasowego prowizorycznego dyrektora gimnazyalnego Antoniego Bielikowicza w Rzeszowie, rzeczywistym dyrektorem nowo systemizowanego cztero-klasowego niższego gimnazyum w Krakowie.

— Jego c. k. apostolska Mość, uwzględniając gotowość gminy zachodnio-galicyjskiego obwodowego miasta Rzeszowa, która dla podniesienia tamtejszego sześcioklasowego gimnazyum, na ośmioklasowe, zapewniła roczną dotacyę w kwocie 3000 złr. m. k. raczył najłaskawiej zezwolić, aby potrzebna na ten cel nadwyżka została pokryta z publicznych szkolnych funduszów. Dla przeprowadzenia tej najwyższej uchwały rozporządził c. k. minister oświecenia i publicznych nauk wprowadzić w wykonanie ośmioklasowe gimnazyum w Rzeszowie w ten sposób, że w szkolnym roku 18$\frac{58}{59}$ przyłączona będzie siódma klasa a w szkolnym roku 18$\frac{59}{60}$ ósma klasa.

— Jego Excelencya minister nauk, hrabia Leon Thun, przybył dnia 25. b. m. z Cieszyna do Pragi.

— Komitet, który zebrał się na obrady względem zasadzenia szczepów w okolicach Pragi, miał na dniu 24. b. m. pierwsze swe posiedzenie pod prezydencyą księcia Karola Auersperga, i mianował z pomiędzy swych członków nowy komitet, któremu poruczono zająć się założeniem osobnego stowarzyszenia do tego ważnego przedsiębiorstwa, wypracować projekt statutów i wyjednać zezwolenie władzy.

— Dnia 24. b. m. została w Cieplicach uroczyście otworzona kasa oszczędności.

— Obecnie robią próby, założyć winnicę w pobliżu Insbruku na górze Hättinger. Towarzystwo gospodarskie obraca na to osobliwy rodzaj winogron, z winnic styryjskich otrzymany z łaski Jego cesarzew. Mości najdostojniejszego Arcyksięcia Jana.

Ameryka.

(Wiadomości bieżące. — Traktat między Brazilią a Paraguajem zawarty.)

Nowy York, 10. kwietnia. W Izbie reprezentantów w Washingtonie przyjęto przedwczoraj wniosek Crittendena względem bilu Kansas 119 głosami przeciw 111. Sądzą, że senat zaproponuje mianowanie komitetu konferencyi. — Pisząc to, dodaje korespondent: Sprzeniewierzylibyśmy się naszemu powołaniu, jeślibyśmy nie przesyłali pocztą za pocztą naszym czytelnikom europejskim i te kontrowersie, które zwalczano nie słowami, ale rękami. Pewien Francuz naturalizowany w Nowym Orleanie, nazwiskiem Besançon, rozgniewany, że mu odmówiono posady publicznej, napadł przedwczoraj na sekretarza ministerstwa spraw wewnętrznych w jego biórze z pistoletem w ręku i chciał go zabić. Sekretarz ministerstwa, pan Thompson wytrącił mu pistolet z ręki, porwał Francuza za barki, rzucił o ziemię i tak go zdeptał nogami, że mu aż rękę złamał.

Rio de Janiro, 15go marca. Zawarcie traktatu między Brazilią a Paraguajem można policzyć do najważniejszych wypadków tegoczesnych. Traktat został zawarty dnia 13. z. m. między tutejszym pełnomocnikiem margrabią Paranhos a Don Lopezem, prezydentem w Paraguay; tym traktatem uzyskano wolną żeglugę dla kupieckich okrętów na rzece Paraguay. To samo prawo przysłuża także i brazylijskim okrętom wojennym, jednak z tem ograniczeniem, że na rzece Paraguaj niemoże znajdować się naraz nigdy więcej jak trzy wojennych statków. Bogata prowincya Matto Grosso jest w rzeczywistości teraz dopiero dla nas zabezpieczona; zbliżyła się bowiem do Rio de Janeiro przynajmniej o dwa miesiące drogi, gdyż dotychczasowa podróż lądem trwała ztąd do Cayuby, stolicy Matto Grosso, więcej jak trzy miesiące, obecni zaś odbędą parostatki, tę samą podróż najdalej w dwóch albo trzech tygodniach.

Hiszpania.

(Obrady nad budżetem. — Bankiet na cześć nowych kardynałów. — Bliska podróż Królowy. — Wystawa sztuk pięknych. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 21. kwietnia. Wczoraj rozpoczęła się w kongresie debata nad budżetem tegorocznym. Panowie Palo i Santa Cruz powstawali gwałtownie na budżet ministerstwa wojny, dowodząc, że hiszpański budżet wojenny jest stosunkowo większy, niż któregokolwiek z państw europejskich. Deputowany Gutierez de la Veya interpelował względem pogłoski, jakoby północna Ameryka zagrażała wojną Hiszpanii. Na to zasięgał minister wojny natychmiast w drodze telegraficznej wiadomości od pana Isturitz z Aranjuez, i otrzymał odpowiedź, że telegraficzna ta wiadomość jest zupełnie zmyślona, gdyż prezydent gabinetu niewie o żadnych powodach, które mogłyby Stany zjednoczone skłonić do kroków nieprzyjacielskich.

— Na bankiecie, który Monsignor Basilli wyprawiał na cześć nowych kardynałów i legata papieskiego, znajdowali się wszyscy ministrowie — z wyjątkiem pana Isturitz, bawiącego przy Królowy, jako też ambasadorowie Francyi, Anglii, Rosyi, Austryi, Holandyi, Portugalii i t. d.

— Królowa, Król i część dworu udadzą się w połowie maja do Alikante i Walencyi. *Espana* dodaje, że przy tej sposobności zwiedzą Ich Mość Królestwo także wybrzeże śródziemnego morza, i że w tej nadziei ma być utworzona na tem morzu eskadra z okrętu liniowego „Rey Don Francisco de Asis", z fregaty śrubowej „Petronilla", z innej jeszcze fregaty i z paropływów „Isabella catolica", „Santa Isabell", „Lepanto" i „Linieri."

— Podług dekretu królewskiego otworzona będzie na dniu 20. września powszechna wystawa sztuk pięknych.

— *Gaceta* ogłasza dekret, datowany z Aranjuez, 19. kwietnia, mocą którego ma rzeka Ebro stanowić na przyszłość granicę między dystryktami wojskowemi w prowincyi Burgos i prowincyami biskajskiemi.

— Depesza telegraficzna z **Madrytu** z d. 23. kwietnia donosi: Posiedzenia Kortezów zostaną zamknięte z końcem przyszłego miesiąca.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Moneta złota. — Sprawa Cagliari. — Rozruchy po fabrykach żelaznych. — Rozprawy w izbach d. 22. i 23. kwietnia.)

Londyn, 25. kwietnia. Jej Mość Królowa i książę Albert odprawili przedwczoraj przegląd wojska w Aldershot, a potem zaprosili do stołu najznakomitszych oficerów z obozu.

— Książę Walii powrócił tu wczoraj po południu z swej podróży do Irlandyi.

— Na petycyę Manchestru co do wybijania pięciuszylingowych monet złotych odpowiedział rząd odmownie. Zużycie złota podwyższa tak dalece koszta mennicze, że dogodność tę musianoby

drogo opłacać. Zresztą drobne monety złote okazały się niestosownemi tak w Ameryce jak i we Francyi.

— Przedłożone parlamentowi sprawozdanie trzech prawników koronnych o zaborze okrętu „Cagliari“, składa się z dwóch listów do lorda Malmesbury. W jednym wyjaśniają Harding i Cairns powody, dla których samo zabranie okrętu (pominąwszy dalsze postępowanie rządu neapolitańskiego) uznali słusznem, a w drugim dowodzi sir Fitzroy Kelly nieprawości zaboru. Oprócz tych dwóch listów wydali jeszcze ci prawnicy trzeci z jednogłośnem oświadczeniem, że maszyniści Park i Watt niepopełnili nic takiego, coby nadawało prawo rządowi neapolitańskiemu trzymać ich tak długo w więzieniu.

— W fabrykach żelaznych w Blackhill (w hrabstwie Northumberland) trwały przez cały tydzień krwawe bójki między robotnikami. Jak się pokazuje z nadesłanych raportów, musiała być walka bardzo zacięta, gdyż kilku zostało niebezpiecznie ranionych. Do walki wystąpiło kilka tysięcy robotników, a niektórzy nawet z palną bronią. Milicya z okolicy przywróciła spokojność uwięzieniem kilku przywódźców.

— W dalszym toku posiedzenia *Izby niższej* dnia 22. kwietnia zaproponował p. *Wise* rezolucyę, by płace dyplomatyczne i emerytury wypłacane potąd z funduszów konsodoliwanych, podlegały ściślejszej i bezpośrednej kontroli parlamentu, i dlatego zależały od zasądzenia izby niższej corocznie. Z liczby przeciwników tej rezolucyi stoi lord *Palmerston* na czele, który mieni to być rzeczą niezgadzającą się z konstytucyą, roztrząsać jawnie administracyę służby dyplomatycznej. I nietylko byłoby to niekonstytucyjnie, lecz nawet z wielką szkodą dla kraju i z nadwerężeniem dobrych stosunków z dworami obcemi. Lord *J. Russell* twierdzi, że wotum coroczne byłoby raczej wspaniałością niewczesną i rozrzutną, niż oszczędnością rozsądną, lecz ztemwszystkiem jest za ogólną rewizyą czynności dyplomatycznych i za częstszem przedkładaniem odnoszących się aktów. Rezolucyę odrzucono następnie 142 głosami przeciw 114. — Propozycya p. *Bagwell'a* względem mianowania komisyi dla dochodzenia przyczyny tej niedoli, jaką włościanie cierpią podobno z winy właścicieli gruntowych w Donegalu (w Irlandyi), miała wielu przeciwników, lecz w końcu przyjęto ją 147 głosami przeciw 111. P. *Loce King* otrzymał pozwolenie od izby, wnieść bil względem bezwarunkowego zniesienia wykazów majątkowych, jakie angielscy i iryjscy kandydaci parlamentarni mają przedkładać. W Szkocyi nieistnieje taki warunek. Bil ten przyszedł bez żadnej dyskusyi poprzedniczej do pierwszego odczytania. Lord *Palmerston* odkłada propozycyę względem wtórego odczytania indyjskiego bilu swego do dni 14.

Na posiedzeniu *Izby niższej* z dnia 23. b. m. zapytywał p. *Gladstone* o pewne dokumenta odnoszące się do unii księztw naddunajskich. *Kanclerz skarbu* odpowiada, że rezultat czynności komisyi wyznaczonej dla tych księztw przedłożony będzie przyszłej konferencyi w Paryżu, a przed zebraniem się tej konferencyi niemożna żadnych pism w tej sprawie przedkładać. Lord *Goderich* zapytuje, czy też rząd odstąpi od swego bilu indyjskiego, jeśli miasto niego przedłożyć zechce rezolucye. *Kanclerz skarbu* jest tego zdania, by bil ten uważano tylko za suspendowany, aż pokąd nie przyjdzie do rozpraw nad propozycyami, jakie w poniedziałek mają być przedłożone. Lord *Goderich* oświadcza na to, że w poniedziałek myśli wystąpić przeciw propozycyom rezolucyi indyjskich, i że wezwie izbę do głosowania w tej sprawie.

Lord *John Russell* uprasza, by zwrócono pilną uwagę na tę interpelacyę. Podziela i on to zdanie, by zaniechano już stanowczo bilu indyjskiego N. 2. Uważa to za krok niestosowny, jeśli rząd po przychyleniu się do przyjęcia formy rezolucyjnej, jeszcze i sam bil sobie zastrzega. Izba niemogłaby się zapewne do żadnej z rezolucyi przychylić, jeśliby która z nich popierała zastosowanie bilu indyjskiego w teraźniejszej jego formie. Główną zasadą tego bilu — zasadę całkiem nową i na nic nieprzydatną — to jest zasadę utworzenia rady wykonawczej wyszłej z wyborów powszechnych — nieprzyjęto w rezolucyach. Izba nie potwierdziłaby zapewne i niecierpiała postępowania tak niedokładnego. Sir *Erskine Perry* wnosi zapytanie, czy też posłano już rozkaz do Indyi, by rokoszanom w Audzie przyrzec amnestyę, ochronę własności i poważanie ich wyznania religijnego, jeśli tylko niedopuścili się żadnych innych zbrodni nieludzkich, i czy rząd w ogóle nie uznaje potrzeby wysłania rozporządzeń takich do Kalkuty? Oświadcza przy tem, że nieśmiałby nawet powątpiewać o ludzkich zamiarach lorda Canninga, i że przeciwnie wie o tem bardzo dobrze, jako z odwagą wyższą nad wszelkie pochwały opiera się wpływom fanatycznym pewnych stronnictw anglo-indyjskich. W dowód burzliwego ducha tych stronnictw przytacza wyrazy pewnego anglo-indyjskiego, a co więcej „religijnego“ dziennika: „Nie należymy zapewne do ludzi krwiożerczych, a jednak musimy wyznać otwarcie, że w Bengalii wypadałoby przynajmniej ściąć głów 200.000, jeśliby chciano słuszną sprawiedliwość wymierzyć.“ A przecież Bengalia stanowi dopiero czwartą część Indyi. Rzeczą straszniejszą jeszcze od rokoszu zdaje się mu być niepowściągniona chęć nawracania i zemsty pewnych ludzi. Szczególnie też ludność w Audzie stawała w obronie słusznych zdaniem jej praw swoich, a według zasad prawa internacyonalnego należałoby obchodzić się z nią z przeciwnikiem zwyciężonym w boju otwartym. *Kanclerz skarbu* zapewnia, że rząd wysłał już dawniej do Indyi polecenia w tym duchu. Następnie wspomniał p. Disraeli znów o bilu indyjskim i oświadcza, że w razie utrzymania się rezolucyi zamierza rząd wnieść bil nowy, odnoszący się do tej sprawy. Odstępuje więc stanowczo od bilu spisanego w formie teraźniejszej. Lord *Palmerston* pochwala taką decyzyę i oświadcza, że w takim składzie rzeczy rząd niemógłby nawet postąpić inaczej. Dalej przyjęto w komitecie nad wszelkie spodziewanie bez wszelkiej sprzeczki rezolucye względem opodatkowania poleceń wypłat danych bankierom, a to nałożeniem należytości stęplowej jednego penny, a w końcu dała izba przyzwolenie na niektóre pozycye budżetu marynarki.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Banki agronomiczne. — Komisarze naddunajscy. — Doniesienia z Senegambii. — Kartel z Anglią. — Przypadek na okręcie Suffren. — Rozbicie statku. — Powstanie na Antigwie.)

Paryż, 25. kwietnia. Projekt względem założenia agronomicznych banków zabezpieczenia nie przyjdzie już podobno do wykonania.

— Komisarz francuski w księstwach Naddunajskich p. Talleyrand-Perigord miał dziś dłuższą konferencyę z ministerem spraw wewnętrznych. Wkrótce spodziewają się tu przybycia komisarza angielskiego, sir Henryka Bulwera, i rosyjskiego, p. Basily, z komisyi europejskiej w Bukareszcie.

— Cesarz zwiedził dziś Vincennes i oglądał rozpoczęte tam prace; park artyleryjny ma być w tem miejscu w dwójnasób powiększony.

— *Monitor* zawiera obszerne sprawozdanie gubernatora z Senegalu o szczęśliwie dokonanej wyprawie wojsk francuskich na Niormę w Niambur (Cayor). Oddział ten wojskowy wyszedł 3go marca z St. Louis i liczył 100 zbrojnych. — W departamencie Loire et Cher przytrzymano 8 do 10 osób w gminie Fréteval i Ligniore, należących do stanu rzemieślniczego. Ludzie ci należeli do tajnego towarzystwa „Marianne“, i odbywali zbory swe w podziemnem sklepieniu zamku Fréteval, gdzie przysięgali na sztylet znaleziony w rzece Loarze. Do strażowania ich podczas przesłuchania sądowego sprowadzono liczny oddział żandarmeryi, a po śledztwie sumarycznem odprowadzono obwinionych do więzienia w Vendome. Wyznania przytrzymanych naprowadziły na dalszy ślad sprzysiężenia w kantonie Mar.

— Hrabia Morny chory; lecz książę Hieronim przyszedł do zupełnego już zdrowia, i bywa regularnie na posiedzeniach ministeryalnych w Tuileryach. — P. Thouvenel poseł francuski w Konstantynopolu przybędzie na trzy miesiące z urlopem do Paryża. Ksiądz prowizor klasztoru betlejemskiego w Jerozolimie przybył do Paryża dla podania z rozkazu starszych adresu do Cesarza. — P. Treuille de Beaulieu, szef szwadronu artyleryi, który wynalazł sposób sporządzania gwintowych rur działowych, otrzymał w nagrodę wynalazku swego stopień podpułkownika artyleryi.

— Dzienniki francuskie zbijają stanowczo podanie kilku korespondentów londyńskich, jakoby rząd francuski domagał się rewizyi istniejącego obecnie kartelu między Anglią i Francyą, lub też ograniczenia prawa przytulku. Równie bezzasadną jest także wiadomość jakoby artykuły dzienników *Univers* i *Constitutionnel* względem uwolnienia Bernarda wywołały korespondencyę dyplomatyczną między Londynem i Paryżem.

— Jak donosi dziennik *Toulonnais*, pękło działo na szkolnym okręcie "Suffren" podczas ćwiczeń artyleryjnych u wysp hyeryjskich, i przy tym wypadku zginęło 10 ludzi, a 15 odniosło rany. Okręt „Eclaireur“ udał się tam natychmiast, by ranionych sprowadzić do Tulonu.

— Pocztowy statek parowy, cesarskiej marynarki „L'Aigle“ rozbił się temi dniami na wybrzeżu wyższej Guinei, jednak winę tego nieszczęścia nie można przypisać nikomu. Parostatek „L'Aigle“ zostawał pod dowództwem jednego z najlepszych oficerów marynarki, który obowiązków swoich dopełniał sumiennie. Szczęście, że nikt nie utracił życia.

— Z **Basse-Terre** piszą pod dniem 27. marca: W mieście St. James na wyspie Antigua wybuchło powstanie. Na prośbę angielskich władz o pomoc, wysłał francuski gubernator, kapitan liniowego okrętu p. Touchard, pocztowy parostatek „Cocyte“ z 100 ludźmi piechoty, 20 artylerzystami i dwoma haubicami. Statek „Cocyte“ może w potrzebnym razie postawić w posiłku 40 uzbrojonych majtków. Gubernator nie stracił ani chwili i uczynił zadość prośbie swego kolegi na wyspie Antigua. Dziś wieczór o godzinie 7, otrzymał wiadomość o wybuchu powstania, a o 10 godzinie zarzucił statek „Cocyte“ kotwicę na miejscu swego przeznaczenia.

Włochy.

(Obrady w izbach piemonckich.)

Turyn, 23. kwietnia. Na posiedzeniu *izby drugiej* d. 21go b. m. przemawiał deputowany *Depretis* przeciw ustawie o prasie i oświadczył, że przyjęcie takiej ustawy musiałoby zdaniem jego doprowadzić do konsekwencyi będących w zupełnej sprzeczności z teraźniejszą polityką Piemontu. Za przyjęciem ustawy przeciw spiskom wypadałoby po prawie i słuszności, tudzież dla bezpieczeństwa innych narodów, dla zadośćuczynienia prawu internacyonalnemu i stosunkom dobrego sąsiedztwa — pochwycić także środek ubezpieczający rządy ościenne i przestrzegający tego, by pokój ich i forma administracyjna nie były naruszone. „Cożbyście na taką dedukcyę mogli powiedzieć? — rzecze dalej deputowany wspomniony. Oto wyrzeklibyście zapewne, że to dziwaczność i pomysł potworny, na który nigdy zgody być nie mogło, a wszelką propozycyę tego

rodzaju odrzucilibyście imieniem godności narodowej. Również i teraźniejsi ministrowie nigdyby na to nie zezwolili; lecz ministrowie się zmieniają, i nie możemy wypuszczać tego z pamięci, żeśmy we Włoszech."

Na dzisiejszem posiedzeniu przyjęto już wniosek względem przystąpienia do obrad nad ustawą o prasie, i to są niektóre szczegóły z tego posiedzenia. Na propozycyę deputowanego Antonio Costa z lewej, głosowano poimiennie na tę kwestyę, czy projekt należałoby stosownie do zdania wyrażonego w tym względzie przez komisyę sprawodawczą odrzucić, lub wziąć pod rozpoznanie. — Z liczby 159 obecnych deputowanych głosowało 130 za dalszem rozpoznaniem, a głosów przeciwnych było tylko 29. Najwięcej głosów otrzymało ministeryum od prawej, gdyż 55; 20 głosów było z centrum, 40 z lewego centrum a 15 z lewej. Mylonoby się jednak, gdyby tę większość głosującą za ustawą uważano za ministeryalną. Z liczby deputowanych właściwie ministeryalnych było tylko 60 głosów życzliwych. Innych jest 70 zwykle polityce gabinetu nie życzliwych, i tylko tą razą oświadczyły się za nim. Z głosowania gałkami wyjdzie zapewne przyjęcie ustawy w ogóle, lecz tylko z niewielką większością głosów, gdyż dawniejsze głosowanie jawne nakłoniło wielu do okazania życzliwości swej gabinetowi, a którzy zwykle strony jego nie trzymają, a powtóre, plan ustawy tej tak jest zawiły i zawiera w sobie tyle sprzeczności, że wielu przystawszy na pierwsze może paragrafy, nie zgodzi się zapewne na dalsze.

Niemce.

(Zamknięcie izb berlińskich. — Przesyłki królowi syamskiemu. — Muzeum historyi naturalnej. — P. Stutterheim.)

Berlin, 27go kwietnia. Z najwyższego rozkazu Jego król. Mości zamknął prezydent ministrów, baron Manteuffel dziś w południe o godzinie 2giej w białej sali zamku królewskiego *obie izby sejmu krajowego* po ukończeniu ich obrad na tegorocznej sesyi.

— Z Berlina donoszą: Król Siamu zamówił tu modele pruskich uniformów i dętych instrumentów muzycznych. Temi dniami odesłano te modele na Hamburg Jego „złotonożnej Mości" Królowi Siamu. P. Bock, który zajmował się wyprawą tych intrumentów, dołączył do nich gustowne Album, zawierające nuty marszów pruskiej armii.

Drezno, 25go kwietnia. Jego Mość Król zwiedzał przedwczoraj otworzony znowu publiczności od 1. maja gabinet historyi naturalnej w więzieniu drezdeńskiem, gdzie też odbyło niedawno tutejsze towarzystwo badaczów natury „Isis" pierwsze swe zgromadzenie jeneralne od czasu pożaru w maju 1849.

Frankfurt, n. M. dnia 25. kwietnia. P. Stutterheim znany jenerał byłej legii cudzoziemskiej bawi, obecnie w naszem mieście u swego ojca, majora 38 pułku piechoty.

Rosya.

(Podniesienie opłaty celnej. — Nowe ministeryum.)

Petersburg, 20. kwietnia. Cesarski ukaz względem nowego podatku od handlu, datowany pod dniem 23go marca r. b. opiewa:

„Z budową kolei żelaznych w Rosyi okazuje się równocześnie potrzeba rozmaitych budowli na granicach n. p. urządzenie budynków na skład przywozowych i wywozowych materyałów oraz konieczność polepszenia portów. A uznając słusznem, i odpowiedniem po rozpoznaniu w radzie państwa przedstawienia ministra finansów, ażeby zagraniczny handel pokrył wszystkie na te budowle, równie jak inne na korzyść zagranicznego handlu potrzebne wydatki, rozkazujemy: 1). Od dnia 1., (13.) lipca 1858 roku podnosić aż do dalszego rozkazu od wszystkich przywozowych i wywozowych towarów w europejskim handlu, z wyłączeniem surowego i rafinowanego cukru po 5 kopijek od każdego rubla podatku. 2). Nałożyć ten podatek już na te towary, które dnia 1. (13.) lipca 1858 roku znajdować się będą w celnych urzędach jeszcze nie przesortowane. 3). Prowadzić w celnych urzędach osobne *conto* od tego podatku."

— Dziennik *Neue Preuss. Ztg.* utrzymuje, że zmiany w ministeryum są w związku z zaprowadzoną ministeryalną konferencyą pod prezydencyą samego Cesarza, gdyż dopiero przy wspólnych obradach wielkich kwestyi, które obecnie wszystkich zajmują umysł, przekonał się Jego Mość Cesarz, kto sprzyja i podziela jego zamiary a kto się opiera dążności tych zamiarów. Byli ministrowie Gorczaków i Lanskoj, — o których wystąpieniu także rozchodziły się wieści, — byli stanowczo za ogólną zmianą w administracyjnym systemie; zaś p. Brock, minister finansów, Norów, minister oświecenia, Panin, sprawiedliwości, i Annenków, kontroli państwa, zdaje się, że nie byli za pożądaną reformą.

Azya.

(Telegram indyjski.)

— *Times* ogłasza następujące z Alexandryi z 20. b. m. telegraficzne doniesienie swego prywatnego korespondenta:

„Okrętem „Hindostan" otrzymaliśmy pocztę z Kalkuty z 23go, z Madras z 29go marca, z Ceylonu z 2go kwietnia, a z Honkongu z 15go marca. Okręt „Bentinck" zawinął z extrapocztą i z podróżnymi dnia 14. do Suez z Kalkuty. Z Luknowa mamy wiadomości z 22. marca. Dnia 20. powrócił oddział brygadyera Campbell z pogoni za nieprzyjacielem. Hutchison, z pułku lansierów był niebezpiecznie raniony, a Cooper z pułku strzelców poległ. Dnia 21go zdobyto kryjówkę Nombria (Nena). On sam umknął, a na głowę jego nałożono cenę 50.000 rupiów. Oddział Outrama wyśledził buntowników w Luknowie i porąbał, między zabitymi ma się znajdywać pierwszy minister. Z Anglików padli z rąk nieprzyjaciela dwaj oficerowie, Cape i Thackwell. Fanatycy dają jeszcze ciągle ognia na nasze wojsko. Wezwanie jenerał gubernatora do Zemindarów, ażeby się poddali, nie odniosło żadnego skutku. Audha już uśmierzona. Nieprzyjaciel ucieka do Sundiry. Dżung Bahadur posuwa się do Allahabadu. Potąd nie posyłał jeszcze rząd cywilnego urzednika do Luknowa. Niektórzy z dawniejszych mieszkańców powracają do miasta. Upały wzmagają się z każdym dniem. Według telegraficznej depeszy z 24. z Allahabadu, wyprawiono dnia 23. sir Hope Granta, ażeby rozproszył tłum rokoszan pod Rajah Dżajtal Singiem w Kari. Sir Hope wypełnił to polecenie, i zabrawszy im 12 dział, powrócił. W prowincyach północno-zachodnich przeprowadzono ściśle ustawę rozbrojenia. Wyrok króla Delhów niebył jeszcze ogłoszony. — W Kantonie panował pokój. Dnia 6. marca nadszedł cesarski edykt, który potępia postępowanie Yeha, składa go z urzędu i mianuje jego następcę. Ten ma załatwić spór z barbarzyńcami, którzy oburzeni postępowaniem Yeha, wkroczyli do miasta. — Lord Elgin odjechał z swym kolegą na północ. — Okret „Inflexible" z komisarzem Yeh na pokładzie zawinął do Kalkuty. — Handel przywozowy w Honkongu nie był ożywiony. Niedobór w wywozie herbaty do Anglii wynosił w tym roku 5,549.000 funtów. Ceny trzymają się przy nie wielkich zasobach magazynowych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 28. kwietnia. W zeszłym tygodniu otworzono górę Splügen do jazdy kołami z obudwu strón.

Paryż, 27. kwietnia. Jak zapewniają otrzyma pan Thouvenel trzymiesięczny urlop i przybędzie na przyszły miesiąc do Paryża. — W lasku bulońskim odbyła się wielka rewya całej gwardyi.

Londyn, 28go kwietnia. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* proponował *lord Russel* pod obrady piątkowe kilka poprawczych rezolucyi do bilu indyjskiego, jako to mianowanie jedynastu członków rady z wyboru korony, którzy niemogliby być usunięci, wyjąwszy na żądanie parlamentu. Patronat pozostałby wyłącznie przy ministrach: pierwsze obsadzenie tych posad zależałoby od examinów konkursowych. — Mocya pana *Kinglacke* w sprawie okrętu „Cagliari" przyjdzie zapewne pod obradę na przyszły wtorek. — *Wise* upraszał, ażeby rząd przedłożył raport konzula w Lipsku z maja 1857 w sprawie księstw, jako też inne odnoszące się do tego dokumenta. Pan *Fitzgerald* odmówił, ponieważ wkrótce zajmą się tą sprawą główne mocarstwa. — *Kings* wniósł mocyę względem rozszerzenia prawa głosowania, a *D'Israeli* oświadczył, że niebędzie się sprzeciwiał temu.

W izbie wyższej odrzucona została klauzula przysięgi na korzyść Izraelitów 119 glosami przeciw 80.

Berna, 23go kwietnia. Departament polityczny przedłożył radzie federacyjnej sprawozdanie w kwestyi względem konzulów francuskich, i w zasadzie proponuje ich przyjęcie.

Kurs lwowski.

Dnia 30. kwietnia.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski	„ „	4	47	4	50
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	16	8	20
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	$32\frac{1}{2}$	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	10	1	11
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	15	79	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	30	79	10
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	30	84	10

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. kwietnia.	złr.	kr.
instytut kupił prócz kuponów 100 po	79	30
„ przedał „ „ 100 po	—	—
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	80	—
Wartość kupona od 100 złr.	1	$19\frac{1}{8}$

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 28. kwietnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $84\frac{1}{4}$—$84\frac{3}{8}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95 — $95\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% $97\frac{3}{4}$ — 98. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{9}{16}$—$81\frac{5}{8}$. det. $4\frac{1}{2}$% $71\frac{1}{4}$—$71\frac{1}{2}$, det. 4% 64—$64\frac{1}{4}$, detto 3% $49\frac{1}{2}$ — 50. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{3}{4}$—41, detto 1% $16\frac{1}{8}$ — $16\frac{1}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 97 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% 96 — —. — — Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 89 — $89\frac{1}{2}$, detto węgier. $80\frac{3}{8}$—$80\frac{3}{4}$, detto galic. $79\frac{1}{4}$—$79\frac{1}{2}$, detto siedmiogr. $78\frac{1}{4}$ — $78\frac{1}{2}$, detto innych krajów koron. 84 — 85. Oblig. bank. $2\frac{1}{2}$% 64—$64\frac{1}{2}$ — Pożyczka loter. z r. 1834 302 — 303. Detto z roku 1839 $129\frac{1}{8}$—$129\frac{3}{8}$ — Detto z r. 1854 $108\frac{1}{2}$—$108\frac{3}{4}$. Renty Como $15\frac{1}{4}$—$15\frac{1}{2}$.

Galic. list. zastawne 4% 77—78. Półn. Oblig. Prior. 5% $87\frac{1}{4}$—$87\frac{3}{4}$.— Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żegl. par. 5% $86\frac{1}{2}$—87. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88—89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109—110. — Akcyi bank. narodowego 970—972. — Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $244\frac{1}{2}$—$244\frac{3}{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $114\frac{1}{4}$ – $114\frac{1}{2}$. — Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei 182 — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $288\frac{1}{2}$ — $288\frac{3}{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100\frac{1}{16}$—$100\frac{1}{8}$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $91\frac{1}{4}$—$90\frac{1}{2}$ — Detto cisańskiej kolei żel. $100\frac{1}{16}$—$100\frac{1}{8}$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 246 — $246\frac{1}{2}$. Detto Cesarza Franc Józ. wschod. kol. żel. $188\frac{1}{2}$—$188\frac{3}{4}$. Detto losy tryest. $109\frac{3}{4}$ — 110. Detto tow. żegl. parowej 540—541. Detto 13. wydania $101\frac{1}{4}$ — $101\frac{1}{2}$. Detto Lloyda 375 — 378. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego

wiéd. 66—67. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. — Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 83 — $83\frac{1}{2}$. Windischgrätza losy $24\frac{1}{2}$—$24\frac{3}{4}$. Waldsteina losy $26\frac{1}{2}$—$26\frac{3}{4}$. Keglevicha losy $16\frac{1}{4}$—$16\frac{3}{4}$. Ks. Salma losy $42\frac{1}{2}$—$42\frac{3}{4}$.— St. Genois 39—$39\frac{1}{2}$. Palffego losy $37\frac{1}{2}$—$37\frac{3}{4}$. Clarego $39\frac{3}{8}$—$39\frac{5}{8}$

Amsterdam 2 m. $88\frac{1}{4}$ l. Augsburg Uso $106\frac{1}{8}$. Bukareszt 31 T. —. — Konstantynopol 31 T. 465. — Frankfurt 3 m. $105\frac{1}{4}$ l. —. — Hamburg 2 m. 78. Liwurna 2 m. $105\frac{1}{4}$. — Londyn 3 m. 10 — $17\frac{1}{2}$. — Medyolan 2 m. $105\frac{1}{8}$. — Paryż 2 m. $123\frac{5}{8}$. Cesarskich ważnych dukatów agio 8. — — Dtto koron. 14 8—10. Napoleons'dor 8 15—16. — Angielskie Sover. 10 19—20. Imperyał Ros. 8 27 — 28 Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 30. kwietnia.

Oblig. długu państwa 5% $81\frac{11}{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4\frac{1}{2}$ % —; 4% —; 3% —; $2\frac{1}{2}$ % —; pożyczka loteri. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 $108\frac{3}{4}$; poż. nar. z r. 1854 $84\frac{3}{16}$. Ob banku —. Akcye bankowe 973. Akcye zakładu kredytowego $244\frac{1}{4}$. Akcye kolei półn. po 1000 złr. —. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą $288\frac{1}{4}$; — kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej —. Kolej cesarzowy Elżbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 540. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr. —. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. 78; detto galicyj. $79\frac{1}{4}$. detto węgierskie $80\frac{5}{8}$. Amsterdam $88\frac{1}{8}$. Augsburg $105\frac{7}{8}$ l. Bukareszt 263. Konstantynopol 467. Frankfurt $105\frac{1}{4}$. Hamburg $77\frac{5}{8}$. Lipsk —. Liwurna $105\frac{1}{4}$. Londyn 10 — 17. Medyolan —. Marsylia $123\frac{1}{2}$. Paryż $123\frac{5}{8}$. Agio duk. ces. $7\frac{7}{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. kwietnia.

Hotel rosyjski: PP. Łucki Józef, ze Sarn. — Kępski Lud., z Piwowszczyny.

Pod jelenia: P. Orzechowski Jan, z Kuciec.

Pod białego konia: P. Grochowski Antoni, z Budynia.

Do domu zajezdnego pod nr. $204\frac{2}{4}$: P. Ozmiński Józef, c. k. podporucznik, z Werony.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. kwietnia.

PP. Białobrzyski Stan., do Dziedziłowa. — Firich Emil i Hugo, do Świdnicy. — Kince Piotr, do Kirnicy. — Jawornicki Eust., do Krechowa. — Prawecki Eust., do Brzeżan. — Morawski Konst., do Podhorzec. — Posselt Jul., c. k. podpułkownik, do Drohowyża.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. kwietnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325.52	+ 4.8°	70.9	północny	sł.	pogoda
2. god. popoł.	325.62	+ 10 3°	48.6	„	„	„
10. god. wiecz.	325.07	+ 6 4°	71 3	„	„	„

TEATR.

Jutro opera niemiecka: „**Belizaryusz.**" Gościnny występ p. Becka i pani Róży Csillag.

Jutro na scenie polskiej: „**Rataplan, mały dobosz,**" komedya ze spiewami w 1 akcie. „**Handel na żony,**" komedya ze spiewkami w 1 akcie i „**Niezgody domowe,**" komedya w 1 akcie. Gościnny występ Jpi Majcranowskiej.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 8. maja: Licytacya na wyłomanie 800 sążni kubicznych kamienia w Glińskich kamieniołomach i odstawienie na drogę Żółkiewsko-sokalską za pomocą ofert w Żółkwi.

Dnia 10. maja: Sprzedaż baraków wojskowych w Przemyślu.

Dnia 12. maja: Obsadzenie trafiki tytoniowej w Ottynii za pomocą ofert w Stanisławowie.

Dnia 14. maja: Sprzedaż realności pod nr. $134\frac{3}{4}$ we Lwowie.

Dnia 17. maja: Sprzedaż dóbr Lipniki w Przemyślu. — Sprzedaż ruchomości po Janie Michel we Lwowie.

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności

z dniem 30. kwietnia 1858.

Stan czynny.

Gotowizna	złr.	32.834	kr.	28	den.	2
Papiery publiczne: *a)* nieulegające kursowi i płatne za okazaniem	„	95.000	„	—	„	—
Papiery publiczne: *b)* „ „ z terminem najdłuższym sześciu miesięcy	„	168.688	„	45	„	—
Papiery publiczne: *c)* sprzedajne po kursie	„	209.690	„	25	„	3
Zastawy: kwoty udzielone na papiery i monety z terminem najdłuższym dni 90	„	315.985	„	—	„	—
Weksle: których termina nie nadeszły „ „ „ „	„	126.748	„	58	„	—
Pożyczki hypot.: *a)* ziemskie	„	1,773.277	„	59	„	—
Pożyczki hypot.: *b)* miejskie	„	753.837	„	—	„	—
Rachunek różnych osób: drobne należytości i niedobory	złr.	1889	kr.	22	den.	1

Stan bierny.

Wkładki na książeczki: było z końcem zeszłego miesiąca . . . złr. 3,218.303 kr. 56 d. —
w m. b. włożyło 312 stron . . złr. 72.871 kr. 19 d. 3
„ „ „ wypłacono 455 stron. „ 52.296 „ 47 „ 2
Przewyżka wkładek . . . złr. 20.574 kr. 32 d. 1 — złr. 3,238.878 kr. 28 den. 1

Zakłady publiczne na rachunkach ciągłych winne . . . 1018 „ 33 „ 3

Ogóły . . . złr. 3,478.970 kr. 32 den. 1 — złr. 3,238.878 kr. 28 den. 1

Odjąwszy sumę mniejszą od większej . . . „ 3,238.878 „ 28 „ 1

Przewyżka surowa stanu czynnego stanowiąca fundusz do rozliczenia się w końcu roku ze stronami z należnych im prowizyi . . . „ 240.092 „ 4 „ —

Lwów, dnia 30. kwietnia 1858.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

KRONIKA.

Najwyższy trybunał w Paryżu potwierdził wyrok wydany przeciw p. Perrotin wydawcy „Pamiętników Marmonta". — Zatem dokumenta usprawiedliwiające księcia Leuchtenberga od oskarżenia Marmonta muszą być przyłączone w ostatnim tomie pamiętników.

— Dziennik „Nord" przytacza, że w sąsiednim przy rosyjskiem poselstwie domu w Paryżu żądał właściciel za pierwsze piątro 25.000 franków, za drugie 23.000, za trzecie 14.000, a za czwarte piątro 10.000 franków, a cały dom nie jest większy, jak tylko aby odpowiedział potrzebom licznej rodziny, która potem wprawdzie wygodnie, ale zawsze za cenę 72.000 franków jest umieszczona.

— „Gazette de Savoie" zawiera statystyczny przegląd panien na wydaniu w Sabaudyi; według tego przeglądu wynosi liczba takich panien najmniej 35.000.

— „Univers" wypisuje z ostatniego raportu wydziału dobroczynnego, jakie ubóstwo panowało w styczniu b. r. w dystryktach Gwendore i Clughaneely w Irlandyi. W tej chwili żyje 800 rodzin tylko morską trawą, morskiemi rakami i tem, co znachodzą na brzegach morza, albo na skałach. Naliezono do 600 dorosłych obojga płci, co pomimo mrozów boso chodzili po lodowatych wybrzeżach północy. Blisko 800 rodzin mieli tylko po jednym łóżku na całą familię. Tysiące mężczyzn nie mają jak po jednej koszuli, a wiele tysięcy nie ma nawet i jednej. Między kobietami jeszcze większa panuje nędza. Na 400 rodzin znalazło się tylko sześć dorosłych kobiet, które miały zupełny ubiór. U innych matki i córki obdzielają się na przemian jednym i tym samym ubiorem. Ze 600 rodzin jest takich, u których ani krowy, ani owcy, ani koźlęcia, a i rok minie, nim odrobinę masła albo mléka zobaczą. A odzienie u tysiąca młodych dorosłych obojga płci takie, że wstyd mówić, cóż dopiero patrzeć.

Dodatek tygodniowy Nr. 18.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Wacław Hieronim Sierakowski, starowierny pasterz z XVIII wieku przez Maurycego hr. Dzieduszyckiego.

   Ówczesna Władza Metropolitalna. Pierwsze koleje Arcybiskupstwa lwowskiego. Grono kapitulne. Klasztory i zakony, jakie Sierakowski zastał we Lwowie i w dyecezyi. Szpitale pod zarządem metropolitalnym. Położenie topograficzne Lwowa. Rynek. Ratusz. Pałac arcybiskupi. Rezydencya agentów weneckich.
2. Obrót handlu krajowego w Wrześniu 1857. Wywóz za granicę.
3. Tłumacka fabryka cukru. Wykaz spotrzebowanej ilości buraków w październiku, listopadzie i grudniu 1857—1856.
4. Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym. Wydatek w lutym 1858—1857.
5. Urmań, Remizowce, Lwów. Dokument z r. 1445. Sąd ziemski lwowski wydaje z ksiąg ziemskich wypis, według którego Dymitr zapewnił Dominikanom lwowskim dwanaście kóp pieniędzy z każdego spustu urmańskiego, a cztery kóp ze stawu remizowskiego, obowiązując ich odprawiać mszę ś. przed ołtarzem ś. Krzyża.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*